

Πρόγραμμα	ΕΛ – Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή [EN – Environment and Climate Change]
CCI Προγράμματος	CCI 2021EL16FFPR003
Έκδοση Προγράμματος	3.2

22^η Διαδικασία Εξειδίκευσης	
Δράση	Δράση 6.7.78.14: Δράσεις διαχείρισης καλαμιώνων για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών
Έκδοση Εγγράφου Εξειδίκευσης	1.0

Μάρτιος 2026

Προτεραιότητα 6 : «Προστασία της Βιοποικιλότητας» ΕΤΠΑ

Στόχος Πολιτικής (ΣΠ) 2	Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας
Ταμείο	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος (ΕΣ) 2vii (RSO2.7)	Προστασία της Βιοποικιλότητας (ΕΤΠΑ)

ΣΠ 2 - (ΕΣ) 2vii (RSO2.7)- Δράση 6.7.78.14: Δράσεις διαχείρισης καλαμιώνων για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών

<p>Περιγραφή δράσης</p> <p>Σκοπός της προτεινόμενης πράξης αποτελεί η υλοποίηση μιας σειράς επαναλαμβανόμενων ετήσιων δράσεων που αφορούν τη διαχείριση υδροτοπικών συστημάτων με έμφαση στους Καλαμιώνες και στα υδρολίβαδα, για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών. Σε επιλεγμένες περιοχές θα υλοποιηθούν υφιστάμενα σχέδια διαχείρισης καλαμιώνων που καταρτίστηκαν και εκπονήθηκαν κατά την περίοδο 2014-2020.</p> <p>Οι υφιστάμενες μελέτες αφορούν τις περιοχές των Πρεσπών, της Στυμφαλίας, των Ιωαννίνων, της Κάρλας, του Έβρου όπου και βρίσκονται σημαντικά υδροτοπικά οικοσυστήματα της χώρας ενταγμένα στο δίκτυο Natura 2000.</p> <p>Νομικό πλαίσιο: ν. 4685/2020 άρθρα 27 και 34, ΠΔΠ: Δράση Ε.2.8</p> <p>Αν και στο ΠΔΠ 2021-2027 η δράση διαχείρισης των καλαμιώνων διατυπώνεται ρητώς ως σημαντική, αναφέρεται χωρικά ενδεικτικά μόνο σε ένα γεωγραφικό διαμέρισμα της χώρας. Κρίνεται σημαντικό να επεκταθεί και σε άλλα παρόμοια οικοσυστήματα όπου υφίστανται σχετικά διαχειριστικά σχέδια που εκπονήθηκαν κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο και η υλοποίηση των οποίων θα συνεισφέρει ουσιαστικά στη διατήρηση των ειδών και των οικοσυστημάτων.</p> <p>Γενικά</p> <p>Ως υγρά λιβάδια ή υδρολίβαδα χαρακτηρίζονται τα λιβάδια που καλύπτονται με ποώδη φυτά χαμηλής ανάπτυξης σε εδάφη, τα οποία πλημμυρίζονται περιοδικά ή είναι κορεσμένα από νερό σε ορισμένες περιόδους του έτους. Μεσογειακοί υγροί λειμώνες υψηλών χόρτων και βούρλων, με ευρεία εξάπλωση σε όλη τη λεκάνη της Μεσογείου. Οι λειτουργίες των ανωτέρω υδροτοπικών συστημάτων υποστηρίζουν την αποθήκευση νερού, στήριξη τροφικών πλεγμάτων, εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων, παγίδευση ιζημάτων και τοξικών ουσιών, απομάκρυνση και μετασχηματισμό θρεπτικών στοιχείων, τροποποίηση πλημμυρικών φαινομένων, σταθεροποίηση ακτών. Αντίστοιχα παρέχουν οικοσυστημικές υπηρεσίες σε όλο το φάσμα των ανωτέρω λειτουργιών όπως βιολογική (Χλωρίδα – φυτοποικιλότητα, Ασπόνδυλα, Ορνιθοπανίδα κλπ), επιστημονική, πολιτιστική, υδρευτική, αρδευτική, υδροηλεκτρική, αλιευτική, αλιευτική, υλοτομική, αλατοληπτική, αναψυχή, αντιπλημμυρική, αντιδιαβρωτική, βελτιωτική ποιότητας νερού, τοποκλιματική κλπ. Η διαχείριση των καλαμιώνων στοχεύει στη ρύθμιση αφενός των υδατικών παραμέτρων και αφετέρου της δομής και σύνθεσης της βλάστησης. Όσον αφορά στη διαχείριση της βλάστησης, οι δοκιμασμένες μέθοδοι μπορεί να στοχεύουν στη δημιουργία ή</p>

βελτίωση των καλαμιώνων, στη διατήρηση τους σε κάποια επιθυμητή κατάσταση ή στη διαχείριση τμημάτων τους, με σκοπό την ανασύσταση ή δημιουργία συγκεκριμένων βιοτόπων όπως ανοικτές εκτάσεις νερού ή δημιουργία μωσαϊκού βλάστησης. Οι δοκιμασμένες πρακτικές στην τελευταία κατηγορία περιλαμβάνουν συνήθως περιοδική διαχείριση βασισμένη σε παραδοσιακές μεθόδους όπως κοπή, βόσκηση ή καύση της βλάστησης.

Τα φυσικά οικοσυστήματα διέπονται από συγκεκριμένες διεργασίες οι οποίες μακροχρόνια τείνουν να τα οδηγήσουν σε ένα τελικό στάδιο climax μέσω της οικολογικής διαδοχής. Για τα υγροτοπικά συστήματα, τα οποία αποτελούν μεταβατικό στάδιο μεταξύ των υδάτινων και των χερσαίων οικοσυστημάτων, οι καλαμιώνες και τα υγρολίβαδα αποτελούν πρώιμο σχετικά στάδιο της διαδοχής από τα υδάτινα οικοσυστήματα προς τη χέρσο.

Η απουσία διαχείρισης οδηγεί νομοτελειακά προς τη βαθμιαία υποχώρηση του υγροτόπου ο οποίος αντικαθίσταται αρχικά από μη υγροτοπικές ποώδεις διαπλάσεις και αργότερα από χερσαίες θαμνώδεις ή δενδρώδεις.

Η προτεινόμενη δράση προωθεί πληθώρα διαχειριστικών στόχων και τα γενικά διαχειριστικά μέτρα που θα επιλεγούν θα πρέπει να εξυπηρετούν τις παραπάνω αρχές ώστε να συμβάλλουν στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των ειδών και οικοτόπων.

Η προτεινόμενη δράση περιλαμβάνει δύο βασικές κατηγορίες ενεργειών:

1. Διαχειριστικές δράσεις για τη διατήρηση ειδών σε εκτάσεις με καλαμιώνες

Αφορά ετήσια και επαναλαμβανόμενη διαχείριση της βλάστησης από υφιστάμενες μελέτες και σχέδια διαχείρισης που καταρτίστηκαν κατά την περίοδο 2014-2020 σε περιοχές ευθύνης του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.

Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 όπου θα εφαρμοστούν τα σχέδια διαχείρισης: GR1110006, GR1340001, GR1320001, GR2130005, GR1420004, GR2530002.

Τα διαχειριστικά σχέδια που θα υλοποιηθούν είναι τα κάτωθι:

- «Διαχείριση καλαμιώνων και υγρών λιβαδιών στην προστατευόμενη περιοχή Ζ.Ε.Π. περιοχή Ταμιευτήρων πρώην Λίμνης Κάρλας με κωδικό GR1430007», που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της πράξης «Διαχειριστικές Δράσεις Προστατευόμενων Περιοχών, Ειδών και Οικοτόπων στην περιοχή ευθύνης του τέως Φορέα Διαχείρισης Κάρλας-Μαυροβουνίου-Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου-Δέλτα Πηνειού», με Κωδικό ΟΠΣ 5032679 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020».
- «Διαχείριση καλαμιώνων, με στόχο την βελτίωση των βιοτόπων αναπαραγωγής και τροφοληψίας υδρόβιων ειδών και την αύξηση του αναπαραγόμενου πληθυσμού της Βαλτόπαπιας (Aythya nyroca) στη λίμνη Παμβώτιδα», που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Διαχειριστικές Δράσεις Προστατευόμενων Περιοχών, Ειδών και Οικοτόπων στην περιοχή ευθύνης του τέως Φορέα Διαχείρισης Παμβώτιδας Ιωαννίνων» του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5033228.
- Διαχείριση καλαμιώνων στο Ανατολικό Δέλτα Έβρου – Διαχειριστικές Δράσεις», που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης ««Διαχειριστικές Δράσεις προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων στην περιοχή ευθύνης του τέως Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Δέλτα Έβρου και Σαμοθράκης» του ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5033657.
- Σχέδιο Διαχείρισης για την προστατευόμενη περιοχή «Λίμνη Στυμφαλία» και Ειδικά Σχέδια Δράσης και εφαρμογής για τη διαχείριση της βιοποικιλότητας. LIFE12 NAT/GR/000275 που αναπτύχθηκε το 2016 στο πλαίσιο έργου με τίτλο "«LIFE-Stymfalia» – Διαχείριση και Χρηματοδότηση της Βιοποικιλότητας των Υγροτόπων: Η περίπτωση της Λίμνης Στυμφαλίας"
- Οδηγός Διαχείρισης της Υγροτοπικής Βλάστησης στη λίμνη Μικρή Πρέσπα (2022-2026), που αναπτύχθηκε από την Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, 2021.

2. Προμήθεια εξοπλισμού για τη διαχείριση καλαμιώνων

Για την εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων θα απαιτηθεί η προμήθεια ενός αμφίβιου μηχανήματος για κοπή καλαμιών μαζί με τα παρελκόμενά του. Το αμφίβιο μηχανήμα θα χρησιμοποιηθεί για τη διαχείριση της βλάστησης σε ΜΔΠΠ της Πελοποννήσου (Στυμφαλία). Στις υπόλοιπες περιοχές για τις ανάγκες των διαχειριστικών παρεμβάσεων θα χρησιμοποιηθούν τα δύο αμφίβια μηχανήματα που διαθέτει ήδη ο ΟΦΥΠΕΚΑ, ένα στη Θράκη και ένα στην Ήπειρο.

Οι ανωτέρω δράσεις θα υλοποιηθούν με δημόσιους διαγωνισμούς προμηθειών και υπηρεσιών

Στοιχεία δράσης	☐ Κρατική ενίσχυση ☐ Χρηματοδοτικό μέσο ☐ ΟΧΕ ☐ ΟΧΕ-BAA ☐ ΤΑΠΤΟΚ ☐ Έξυπνη εξειδίκευση ☒ Άλλο: Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση
Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι	A.O. 2.7 Εκπληρωμένος ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν αφορά ☐
Δικαιούχοι δράσης	Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.

Χρηματοδοτικός Πίνακας Δράσης (σε Ευρώ)

Κατηγορία περιφέρειας*	Ενωσιακή Συνεισφορά σε € (α)	Εθνική Συνεισφορά σε € (β)	Σύνολο σε € γ=(α)+(β)
Ταμείο Συνοχής	0,00	0,00	0,00
Σε μετάβαση	0,00	0,00	0,00
Λιγότερο Ανεπτυγμένες	382.499,99	67.500,01	450.000,00
Σύνολα	382.499,99	67.500,01	450.000,00
% εξειδίκευσης **			0,012%

Υπερδέσμευση

Για την δράση είναι δυνατόν να ενεργοποιηθεί υπερδέσμευση έως μέγιστο ποσό ένταξης επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης ύψους 900.000 € λαμβάνοντας υπόψη τα άρθρα 35, παρ.5 και αρ.36, παρ.9 του Ν. 4914/2022 (ΦΕΚ Α'61/21-03-2022) όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 56 του Ν. 5140/2024 (ΦΕΚ Α'154/30-09-2024) και την Υπουργική Απόφαση με Αριθμ. 191632 ΕΞ 2024 (ΦΕΚ Β'7591/23.12.2024) "Τροποποίηση των ποσοστών δέσμευσης πόρων του Προγράμματος Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-27".

Δείκτες Εκρών και Αποτελεσμάτων Δράσης

Προτεραιότητα	Στόχος Πολιτικής/Ειδικός Στόχος	Κατηγορία Περιφέρειας	Δράση	π/υ δράσης	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης /αναφοράς	Έτος βάσης /αναφοράς	Ορόσημο (2024)	Στόχος 2029	Πεδίο Παρέμβασης (ΠΠ)*		Ποσό που αντιστοιχεί στο ΠΠ (Ενωσιακή συνεισφορά σε €)**	Ποσό που αντιστοιχεί στο ΠΠ (Ενωσιακή + εθνική συνεισφορά σε €)**
					ID	Ονομασία						Κωδικός ΠΠ**	Ονομασία ΠΠ**		
6	ΣΠ2/ΕΣ 2vii (RSO2.7) : Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)	Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες	Δράση 6.7.78.14: Δράσεις διαχείρισης καλαμιώνων για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών	450.000	RCO37	Επιφάνεια των τόπων Natura 2000 που καλύπτονται από μέτρα προστασίας και αποκατάστασης	Εκτάρια	0			82,50	078	Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	382.499,99	450.000,00
					PSR540	Ποσοστό των τόπων Natura που καλύπτονται από μέτρα προστασίας και αποκατάστασης	Ποσοστό %	-	2024		0,09 (*)				

(*) υπολογίζεται ως ποσοστό της έκτασης περιοχών παρέμβασης / συνολική έκταση περιοχών Natura 2000 GR1110006, GR1340001, GR1320001, GR2130005, GR1420004, GR2530002

Προτεραιότητα	Στόχος Πολιτικής	Ταμείο	Ειδικός Στόχος	Δράση	Κύριες ομάδες στόχου συμμετεχόντων/ Φορείς	Δείκτες Εκρών	Δείκτες Αποτελεσμάτων
6	ΣΠ2	ΕΤΠΑ	ΣΠ2/ΕΣ 2vii (RSO2.7) : Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)	Δράση 6.7.78.14: Δράσεις διαχείρισης καλαμιώνων για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης ειδών	Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α., ΥΠΕΝ	RCO37	PSR540

Αναμενόμενος χρόνος έκδοσης πρόσκλησης

	Εκτιμώμενος Χρόνος
Συμμόρφωση με την αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης*	ID Δελτίου Ελέγχου : 16876 Εκτίμηση συμμόρφωσης των δράσεων του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» ως προς την Αρχή “μη πρόκληση σημαντικής βλάβης” (Do No Significant Harm - DNSH) – 2η Αναθεώρηση ΠΕΚΑ –Έκδοση 3.2
Προγραμματικές δεσμεύσεις**	Δεν αφορά
Έγκριση κριτηρίων επιλογής πράξης	1 ^η γραπτή διαδικασία, Απόφαση με αρ. πρωτ. ΕΥΔ ΠΕΚΑ&ΠΟΛΠΡΟ 4544/02-05-2023
Άλλο: _____ ***	
Εκτιμώμενος χρόνος έκδοσης πρόσκλησης ή προσκλήσεων ****	2^ο τρίμηνο 2026

* Αν πρόκειται για δράση που περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα αναφέρεται ο εκτιμώμενος χρόνος (μήνας, έτος) του εγγράφου συμμόρφωσης. Αν πρόκειται για νέα δράση που δεν περιλαμβάνεται στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα, η ΔΑ, με βάση τις κατευθύνσεις της ΕΥΣΣΑ, θα εκτιμήσει αν η δράση καλύπτεται από τα δελτία ελέγχου που είναι διαθέσιμα, διαφορετικά θα πρέπει να συνυπολογίσει τον χρόνο που θα απαιτηθεί για να διαμορφωθεί το νέο δελτίο ελέγχου συμμόρφωσης με την αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (DNSH).

** π.χ. έγκριση επιχειρησιακού σχεδίου λυμάτων οικισμών Δ' προτεραιότητας, σύμφωνη γνώμη ΦοΔΣΑ, έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για την ολιστική προσέγγιση κλπ.

*** Για τον εκτιμώμενο χρόνο έκδοσης πρόσκλησης λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία που έχουν συμπληρωθεί στον πίνακα που ακολουθεί την περιγραφή της δράσης.

**** Αναγράφεται το τρίμηνο και το έτος κατά το οποίο εκτιμάται ότι θα εκδοθεί η πρόσκληση, ή οι προγραμματισμένες ενδεχομένως διαδοχικές προσκλήσεις της δράσης.